

Stanowisko
Związku Miast Polskich, Unii Metropolii Polskich oraz Unii Miasteczek Polskich
ws. uzupełnienia do Addendum dla
Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

Przedłożona propozycja w swojej konsekwencji oznacza zabranie 30 mld zł z „Zielonej Transformacji Miast” i przeznaczenie tych funduszy na inny cel. Instrument preferencyjnych pożyczek, będący częścią Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności, cieszy się coraz większą popularnością wśród miast z uwagi na znacznie korzystniejsze warunki finansowe niż kredyty czy emisje obligacji.

Krytycznie oceniamy sposób komunikacji przedmiotowej sprawy, gdyż o planie zabrania funduszy przysługujących samorządom dowiedzieliśmy się z przekazów medialnych. Nie odbyły się w tej sprawie konsultacje ze stroną samorządową ani w ramach Komitetu Monitorującego KPO ani w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu.

Podkreślamy, iż już na etapie konstruowania polskiego KPO apelowaliśmy do poprzedniego rządu, a następnie w czasie rewizji tego dokumentu do obecnego rządu, aby samorządy były beneficjentami dotacji w ramach „Zielonej Transformacji Miast”, a nie jedynie pożyczek. Ciężar spłaty zobowiązań według naszej propozycji miałby przejść budżet państwa, co byłoby w pełni dopuszczalne i zgodne z założeniami instrumentu NextGenerationEU. Niestety nie było akceptacji na takie efektywne wsparcie dla miast w procesie transformacji energetycznej, zazieleniania miast czy adaptacji do zmian klimatu. Od początku określaliśmy polski KPO jako program dalece scentralizowany i sprzeczny z zasadą pomocniczości, w którym państwo i jego jednostki mają możliwość korzystania z bezzwrotnych dotacji, a samorządy w zdecydowanej większości z pożyczek.

Wobec powyższego jako trzy korporacje samorządowe zrzeszające polskie miasta, aby móc pozytywnie zaopiniować przedłożone zmiany w ramach KPO, prosimy o:

- pilne osobiste spotkanie z Panią minister;
- uzgodnienie rozwiązań równoważnych, które będą zabezpieczały fundusze dla miast;
- zamianę już udzielonych pożyczek z „Zielonej Transformacji Miast” na bezzwrotne dotacje lub znaczące podwyższenie poziomu umorzenia udzielonych pożyczek;
- przeznaczenie części niewykorzystanych pieniędzy dotacyjnych w ramach krajowych i regionalnych programów z polityki spójności na działania wpisujące się w zieloną transformację miast, w tym rozwój OZE czy termomodernizację budynków użyteczności publicznej, zwłaszcza przedszkoli i szkół;
- przeznaczenie – zgodnie z zapowiedzią wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej R. Fitto z Krakowa – części niewykorzystanych dotąd środków z polityki spójności na dostępne budownictwo mieszkaniowe, co jest szczególnie ważne w momencie, gdy liczne wnioski polskich miast i gmin nie mogą liczyć na środki z Funduszu Dopląt BGK.